

O`ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O`RTA MAXSUS TA`LIM VAZIRLIGI
TERMIZ DAVLAT UNIVERSTIETI
“O`ZBEKISTON TARIXI VA MANBASHUNOSLIK”
KAFEDRASI

“YANGI O`ZBEKISTONDA TARIX FANINI O`QITISHNING DOLZARB MASALALARI”

Respublika miqyosidagi ilmiy-amaliy anjumanlar
T O`PLAMI

ISBN:978-9943-9070-2-7

9 789943 907027

Termiz - 2022

**O`ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O`RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TERMIZ DAVLAT UNIVERSITETI**

**МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО И СРЕДНЕГО СПЕЦИАЛЬНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
ТЕРМИЗСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ**

**“O`ZBEKISTON TARIHI VA MANBASHUNOSLIK” KAFEDRASINING
“YANGI O`ZBEKISTONDA TARIH FANINI O`QITISHNING DOLZARB
MASALALARI” MAVZUIDAGI MAQOLALAR VA TEZISLAR TO`PLAMI**

ТЕРМИЗ 2022

UO‘K: 37.026:94(575.1)(08)
KBK: 74.266.3 63.3(50‘)
T41

Tashkiliy qo‘mita:

O.Hamidov, Sh.Abdulloev, A.Qurbonov

Mas‘ul muharrir:

Sh.B.Shaydullaev, tarix fanlari doktori.
N.Ikromov, tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD).

Tahrir hayati:

N.Ikromov, O.Hamidov, Sh.Abdulloev, A.Qurbonov.

Taqrizchilar:

akad.A.Asqarov
t.f.n. Z.Xoliqov

Mazkur to‘plam O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining
2022 yil 7-martdagi № 101-F farmoyishiga asosan

Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirining 2022 yil 14-martdagi 97-sonli buyrug‘iga
binoan O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi tizimidagi oliy
ta‘lim va ilmiy-tadqiqot muassasalarida 2022 yilda vazirlik miqyosida o‘tkaziladigan
ilmiy va ilmiy-texnik anjumanlar rejasiga ko‘ra Termiz davlat universiteti rektorining
2022 yilning 31 martdagi № 65-U sonli buyrug‘iga binoan nashr etilgan.

To‘plam tarix fanlarining turli sohalariga qiziquvchi mutaxassislar va keng
kitobxonlar ommasiga mo‘ljallangan.

*Masalalarning xolisona yoritilishiligi, keltirilgan dalil va
ilmiy muomalaga kiritilgan manbalarning ishonchliligi bo‘yicha
mas‘uliyat mualliflar zimmasidadir.*

ISBN:978-9943-9070-2-7

© Sh.B. Shaydullaev, N. Ikromov
© “IRFON-PRINT” nashriyoti, 2022-yil.

Ҳар қандай ҳолатда Соҳибқирон ҳазратлари ўзи тузган давлат рамзларида қўллаган учбурчак шаклдаги учта овалсимон белги тарихий жиҳатдан ўз тасдиғини топган.

ШАЙБОНИЙЛАР СУЛОЛАСИ ДАВРИДА МОВАРОУННАҲРДАГИ ТИББИЁТ ИЛМИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ ВА АҲВОЛИ

Жаҳонгир Юнус ўғли ЭРГАСHEВ,

Бухоро давлат университети

“Жаҳон тарихи” кафедраси доценти.

т.ф.ф.д. (PhD)

j.ergashev91@mail.ru тел: +99893.473-36-38.

Темурийлар сулоласи XV аср охирига келиб, тушкунликка учради. Сиёсий ҳокимият заифлашди, иқтисодий ҳаёт издан чиқди. 1506 йилда охириги темурийлардан бўлган Ҳусайн Бойқаро вафот этди. Заҳириддин Бобур Ватанни тарк этиб, Ҳиндистонга ўтиб кетди. Мовароуннаҳрда ягона давлат тузиш қўлидан келадиган куч қолмади. Тож-тахт учун олиб борилган тўхтовсиз урушлар ва чеки йўқ ҳар хил солиқлардан тинкаси қуриган халқ охириги темурийларни қўллаб-қувватламади. XVI аср бошида Мовароуннаҳрни Шайбонийхон қўшинлари забт этдилар. Шайбонийхон одамлари ўзларини биз ўзбеклармиз, деб атардилар. Улар бу ердаги маҳаллий ўзбеклар (туркий халқлар) билан аралашиб кетиб, янги давлатни-ўзбек хонлигини барпо этдилар.

Бу сулоланинг асосчиси Шайбонийхон анча билимдон одам эди. У адабиёт ва санъатга қизиқар, бу соҳа аҳлларини қўллаб-қувватларди. Темурийларга тақлид қилиб, мамлакатда иқтисодий ҳаёт, фан ва маданиятни ривожлантиришга интилди. Бу борада у баъзи тадбирларни ҳам амалга оширди. Аммо темурийлар шон-шухратга ета олмади. Дастлабки йилларда эса ҳарбий тўполонлар натижасида мамлакат қўшимча вайронагарчиликларга учраган эди. Шайбонийхон аскарлари босиб олинган шаҳарларни талон-тарож қилардилар. Бунинг натижасида халқ хонавайрон бўлар, халқ ўртасида турли касалликлар тарқалиб кетар, минглаб кишилар ҳалок бўлар эдилар. Тарихда бу даврда бир неча бор эпидемиялар тарқалиб кетганлиги маълум.

Шайбонийлар ҳукмронлик қилган даврда (XVI аср) мамлакатда тиббиёт анчагина ривожланди. Деярли ҳар бир шаҳарда касалхона, ногиронлар уйи. Дорихона, тиббий мактаблар бўларди. Масалан, XVI аср ўртасида Тошкентнинг кўркем чеккасида, “Чорбоғ” деган жойда маҳсус касалхона (“Шифохона”) қурилганлиги маълум. Бу ерда беморлар ва ярадорлар даволанганлар. Касалхоналарда тажрибали табиблар ишлардилар. Улар талабаларга тиб илмидан дарс ҳам берардилар. Чуқур билимли бу табиблар тибга оид асарлар ҳам ёзганлар⁴³.

Тиббиёт соҳасида қўлга киритилган ютуқлар қарвон йўлларида тиббий

⁴³ Рустамова Х.Е., Стожарова Н.К., Нурмаматова Қ.Ч., Абдурашидова Ш. А. / Тиббиёт тарихи - Тошкент.: 2014.- 114 б

хизмат кўрсатиш ривожига ҳам ижобий таъсир кўрсатди. Ўрта асрлар даврига келиб бу соҳада маълум ютуқлар қўлга киритилди. Шаҳарлардан ташқари, йирик қишлоқларда ва муҳим бекатларда ҳам савдо карвонларига, йўловчиларга тиббий хизмат кўрсатиш йўлга қўйилиб, бу билан шуғулланадиган махсус табиблар гуруҳлари шаклланди⁴⁴. Тиббий билимлар ва тиббий хизмат кўрсатиш сирлари одатда авлоддан-авлодга мерос сифатида ўтиб, кўплаб табиблар сулоалари пайдо бўлди. Хусусан, минтақанинг чекка ҳудудларида ҳам йўловчиларга ва улов воситаларига малакали тиббий хизмат кўрсата оладиган маҳаллий табиблар бўлганлиги манбаларда қайд этилади⁴⁵.

Шайбонийлар даврида Ўзбекистон ҳудудида яшаган йирик табиблардан бизга Муҳаммад Ҳусайн Мироқий ас-Самарқандий, Шоҳ Али ибн Сулаймон ал – Каҳҳол, Султон Али Хуросоний, тошкентлик Мулло Муҳаммад Юсуф табиб, Убайдулла ибн Юсуф Али ал-Каҳҳол, Мир Муҳаммад Ҳусайн ал-Оқилийлар маълум. Муҳаммад Ҳусайн ал-Мироқий ас-Самарқандий 1545 йилда доришуносликка оид катта бир асар ёзиб, унда ҳар хил шифобахш ўсимликларнинг хоссалари, уларни излаб топиш, дори тайёрлаш ва ишлатиш усулларини батафсил баён этган. Китобда турли доривор ўсимликларнинг рангли расмлари берилган, дорихонада ишлатиладиган асбоб-ускуналар, дори сақланадиган идишларнинг расмлари ҳам келтирилган.

Муҳаммад Ҳусайн Мироқийнинг бу китоби дорихона ходимлари учун дастур ролини бажарган. Ундан табиблар ҳам фойдаланганлар, чунки улар кўпинча ўз беморларига дорини ўзлари тайёрлаб берардилар.

Шоҳ Али ибн Сулаймон ал-Каҳҳол асли тошкентлик бўлиб, Каҳҳол, яъни кўз табиби эди. Бу соҳада у энг кўзга кўринган мутахассис ҳисобланарди.

Шоҳ Али ибн Сулаймон ҳам кўп табибларга ўхшаб, ўз асарларини шеърый услубда ёзган. Масалан, унинг “Каҳҳолик санъатига бағишланган рисола” асари шеърый усулда ёзилган. Асарда кўзнинг тузилиши, кўз касалликларининг келиб чиқиши, уларни аниқлаш ва даволаш масалалари баён этилган ва бу касалликлар учун махсус дори тайёрлаш усуллари ҳам кўрсатилган.

Султон Али Хуросоний Самарқанд ҳокими Абу Мансур Кучкинаҳон саройида хизмат қилган. Бу муаллифнинг бизга маълум ва машҳур асари “даволаш дастури” дир. Асарда киши организмнинг барча аъзолари касалликларини бошдан бошлаб, оёққача батафсил баён этади. Султон Али Хуросонийнинг бундан бошқа “Муқаддимаи дастур ул-илож” номли асари ҳам бўлган. Бу асар кўпинча оддийгина қилиб “Муқаддима” деб аталиб келинган. Муаллиф “Муқаддима” га олдинги асарга кирмай қолган баъзи масалаларни киритган. “Муқаддима”нинг муҳим томони шундан иборатки, унда саломатликни сақлаш учун қандай тадбирларни амалга ошириб юриш усуллари кўрсатилган.

Мулла Муҳаммад Юсуф табиб тошкентлик Каҳҳол бўлган. Бу табиб кўз касалликларидан ташқари бошқа касалликларини ҳам яхши билган. Уни Самарқанд ҳокимларидан Абдуллатифхон ўзига шахсий табиб қилиб тайинлаган.

⁴⁴ Ўролов А. Самарқанд шаҳрининг ўрта асрлардаги даволаш ва шифобахш муассасалари ... – Б. 234-253.

⁴⁵ Логофет Д.Н. В горах и на равнинах Бухары. – СПб., 1913. – С. 247.

Муҳаммад Юсуф табибнинг иситмали касалликларга бағишланган “Иситмаларни аниқлаш”, “Томир ва пешоб ҳақида рисола” номли асари ҳам маълум. Китоб икки қисмдан иборат бўлиб, биринчисида томир уришининг йил фасли. Кишининг руҳияти ва касалликнинг турига қараб ўзгариши баён этилса, иккинчисида сўз пешобга қараб касалликларни аниқлаш усули баён этилади.

Муаллифнинг кўз касаллигига бағишланган “кўз табибининг афзаллиги” номли китоби ҳам мавжуд асарда кўз касалликлари ва уларнинг белгиларини ташқи томондан туриб белгилаш усулини кўрсатган, даволаш усулларини баён этган.

Муҳаммад Оқилий (Мир Муҳаммад Ҳусайн ал-Оқилий) ҳам табиблар оиласидан бўлган. Асли ўзи Хуросонлик эди. Лекин Машҳадда яшаган. Муҳаммад Оқилий ўз касбини яхши эгаллаган мутахассис табиб бўлган. Олимнинг тибга оид бир неча асари бор. Шулардан бизга маълуми «Дорилар ҳазинаси» ва “Корабодин” (фармакопея) номли асарларидир. Муаллиф “Дорилар ҳазинаси” асарида турли касалликлар, уларнинг белгилари, диагностика ва даволаш усулларини баён этган. Китобда органларнинг юнонча, арабча ва туркча (ўзбекча) номлари берилган. “Фармакопея” да эса ҳар хил дори моддалари, уларнинг тайёрлаш ва ишлатиш йўллари кўрсатилган. Сўнги ўрта асрларда элчилик миссиялари ва йирик савдо қарвонлари таркибида махсус табиблар ҳам бўлган. Бу бир томондан турли ҳудудлар ўртасидаги сиёсий ва иқтисодий алоқалар ривожига хизмат қилган бўлса, иккинчи томондан тиббий билимларнинг савдо йўллари бўйлаб турли минтақаларга тарқалишига хизмат қилган⁴⁶. Махсус чопарлар, айғоқчилар ва давлат хизматидаги бошқа кишилар одатда, энг зарур тиббий дори-дармонлар, турли доривор гиёҳлар билан таъминланиб, улар ўзларига ва шерикларига бирламчи тиббий ёрдам кўрсата олиш малакасига ҳам эга бўлишган.

Хулоса қилиб шуни айтиш мумкинки, юқорида номлари келтирилган табиблар ўз даврида савдо билан шуғулланган савдогарлар ва уларнинг қарвонидаги ёрдамчиларига тиббий хизмат кўрсатишда жонбозлик кўрсатган. Улар томонидан яратилган тиббиёт илмига оид китоблар савдо қарвонлари орқали бошқа мамлакатларга ҳам олиб кетилганлиги манбаларда ўз аксини топган.

ФҲЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР:

Рустамова Х.Е., Стожарова Н.К., Нурмаматова Қ.Ч., Абдурашидова Ш. А. / Тиббиёт тарихи - Тошкент.: 2014.- 207 б.

Ўролов А. Самарқанд шаҳрининг ўрта асрлардаги даволаш ва шифобахш муассасалари ... – Б. 234-253.

Логофет Д.Н. В горах и на равнинах Бухары. – СПб., 1913. – С. 247.

Хўжаев А. Туркистон табобатининг Хитойга таъсири // Мозийдан садо. – Тошкент, 2006. – № 3 (315). – Б. 46-48; Мир Иззатулло. Ма’сири Бухоро (Бухорога

⁴⁶ Бу ҳақда қаранг. Хўжаев А. Туркистон табобатининг Хитойга таъсири // Мозийдан садо. – Тошкент, 2006. – № 3 (315). – Б. 46-48; Мир Иззатулло. Ма’сири Бухоро (Бухорога саёҳат) // Қўлэзма (форс тилида). (Ўзбекистоннинг янги тарихи маркази кутубхонаси). – 72-варақ.

саёҳат) // Қўлёзма (форс тилида). (Ўзбекистоннинг янги тарихи маркази кутубхонаси). – 72-варақ.

ЎРТА ОСИЁ ҚАДИМГИ ДЕҲҚОНЧИЛИК МАДАНИЯТИ ЗАРАФШОН ВОҲАСИНИНГ ЎРНИ.

Шапулатов Улугбек Холтожиевич

Термиз давлат университети таянч докторанти

Ўрта Осиёнинг минтақавий ривожланиши асосида ибтидоий уруғ жамоаларининг ўзлаштирувчи хўжалиқдан ишлаб чиқарувчи хўжалиққа ўтиши, яъни деҳқончилик ва чорвачилик хўжалиқларининг пайдо бўлиши ва ривожланиши ётади. Оддий қилиб айтганда, деҳқончилик ва чорвачиликнинг кашф этилиши минтақавий ривожланишнинг мазмун ва моҳиятини ташкил этган. Бу ибтидоий аждодларимиз ҳаётидаги туб маънодаги инқилобий ўзгаришлар Ўрта Осиё минтақасида, унинг ранг-баранг табиий-географик шароитига кўра, неолит давридан бошланди, яъни Ўрта Осиёда неолит давридан бошлаб ривожланишнинг минтақавий йўли шаклланиб борди. Бу жараённинг бошланишидан далолат берувчи дастлабки объект Жойтун археологик ёдгорлиги бўлиб, айнан мана шу объектда Ўрта Осиё минтақасининг илк бор қадимги деҳқончилик маданияти таркиб топган. Шу кезларда унинг шимолий сарҳатларида бу даврда ибтидоий жамоалар ҳали овчилик билан кун кечирар эдилар (Калтаминор маданияти)[1].

Жойтун маданияти маданий-хўжалик анъаналари асосида таркиб топган энеолит ва бронза даврининг Анов-Номозгоҳ маданияти Ўрта Осиё жанубининг шимолий-шарқий минтақалари томон, шимолий Капеттоғ бўйлаб кенг ёйилди[2.Б.123-187.]. Узоқ ўтмиш тарихимизнинг энеолит (мис-тош) даври деб номланган босқичида Қадимги Хоразм, Тошкент воҳаси ва Фарғона водийсида археологик тадқиқотлар натижаларига кўра, ибтидоий аждодларимиз хўжалик асосини ҳали овчилик, айниқса, балиқ овчилиги ташкил этар эди[3]. У эндигина илдиз отиб келаётган янги хўжалик – чорвачилиққа ўз ўрнини бўшатиб улгурмаган эди.

Айнан ана шу кезларда Ўрта Осиёнинг марказий вилоятларида ибтидоий жамоаларнинг хўжалик ҳаётида туб ўзгаришлар юз бера бошлайди, яъни Зарафшон водийсининг юқори қисмида, Ўзбекистон билан Тожикистон республикалари чегара ҳудудларида қадимги деҳқончилик маданиятининг фавқулодда янги маскани пайдо бўлади. Бу маскан Тожикистон республикасига қарашли Саразм қишлоғида, унинг жанубий-шарқий, қуёшга ўнгай томонида қад кўтаради. Саразм қишлоғи Зарафшон дарёсининг Туркистон ва Зарафшон тоғ тизмалари оралиғидан чиқиб, кенг водийга юз тутган биринчи ва энг қадимги ўтроқ деҳқончилик маданиятига тегишли аҳоли пункти бўлган.

“Саразм” суғдшунос олим В.А.Лившицнинг фикрига кўра, “сари-замин»

№	MUNDARIJA		
	KIRISH SO`ZI		3
1	N.M.Ikromov	Қадимги Бактрия кавийлиги ёдгорликлари типологияси.	4-6
2	Z.Xoliqov, Gavharshodbegum Sharifi	XIX асрнинг охирида шимолий Афғонистоннинг чегаравий масалалари.	6-9
3	Д.Ў.Янгибоева	Домулла Абдушукур “Оят”нинг элчилик фаолияти.	9-11
4	Гулмира Каттаева	Сополли маданияти тақинчоқларининг турлари ва уларнинг вазифаси.	11-21
5	Bokiyev Anvar Axmedovich	Xronologik ma’lumotlarning tipologiyasi (Temuriylar davri yozma manbalari misolida)	21-26
6	Бокиев А.А.	Соҳибқирон Амир Темур тамғаси	26-30
7	Жаҳонгир Юнус ўғли Эргашев	Шайбонийлар сулоласи даврида Мовароуннаҳрдаги тиббиёт илмининг ривожланиши ва аҳволи	30-33
8	Шапулатов Улуғбек Холтожиевич	Ўрта Осиё қадимги деҳқончилик маданияти Зарафшон воҳасининг ўрни	33-36
9	Nazarov Otabek Muzrobovich	Surxondaryo viloyatida paxta yakka hokimligining kuchayishi va uning ijtimoiy-iqtisodiy asoratlari	37-42
10	Курбонов Абдусамад Мелигалиевич	Алтын-Депе – древнейшей культовое место в Средней Азии	42-45
11	Исаров Умидулла Исар ўғли	Ўрта Осиё илк кўчманчиларининг моддий манбаларини ўрганилиши	45-49
12	Йўлдошев Искандар Бахтиёр ўғли	Илк давлатлар типологияси	49-54
13	Кушаков Сафарали Юсупович	Зардуштийлик диннинг пайдо бўлишда баъзи талқинлар	54-56
14	Хуррамов Хайитмурод Бобокул ўғли	Германия археологларининг гонур ёдгорлигидаги тадқиқотлари тарихшунослиги	57-61
15	Асилбек Хўжаёров	Ўрта аср манбалари асосида Қашқадарё воҳаси шаҳарлари тавсифи	64-66
16	Marjona Jo‘rayeva	Sohibqiron tug‘ilgan maskan	67-69
17	Маржона Жўраева	Хўжа илғор зиёратгоҳи тарихи ҳақида	69-73
18	Тошалиев Қахрамон Бобоёрович	Меъморчилик ашёларининг “Видевдат”да қайд этилиши	73-80
19	Муродов Шухрат Комил ўғли	Ўзбекистон Муслмонлари идораси ташкил топиши тарихи	81-85
20	Абдуллоев Ш.Б.	Авеста девларининг Ригведа илоҳлари билан ўхшаш жиҳатлари	85-89
21	Usanov Shuxrat Musurmonovich	Millatlararo munosabatlar, bag`rikenglik va tole`rantlik tushunchalari haqida ayrim mulohazlar	90-93
22	Usanov Shuxrat	Milliy g`oya targ`ibotida nodavlat notijorat tashkilotlar:	94-99

	Musurmonovich	milliy-madaniy markazlarning ahamiyati	
23	Курбонов Сирожиддин Мелигалиевич	Манбаларда арабларнинг Мовароуннахрга кириб келиш тарихи	99-103
24	Jalilov Doston Muhiddin o'g'li	Arnold Toynbining "Tarix Tadqiqoti" asarida tarixga sivilizatsion qarash tushunchasi	103-106
25	Арипов Алишер Абдумаликович	Ёшлар маънавий хавфсизлигини таъминлашнинг долзарб масалалари (муаммолари)	106-110
26	Қаюмов Одил Баходирович	Шимолий Тохаристоннинг илк ўрта асрлар тарихий географияси	110-113
27	Поёнов Ихтиёр	Шайбонийлар сулоласи даврида тиббиётнинг ривожланиши	113-115
28	Anvar Shodmonov	Millat va mustaqilik -asriy orzu	116-118
29	Fayziyev Abdusamad Abduxoliq o'g'li	Dehqonchilikning vujudga kelishi bo'yicha ayrim qarashlar va ularning tahlili	119-121
30	Хидиров Муҳиддин Хурсанович, Чоршанбиев Бойтўра Чори ўғли	Буюк Ипак Йўли - динлар йўли	121-126
31	Чоршанбиев Бойтўра Чори ўғли, Хидиров Муҳиддин Хурсанович	Амир Темур ва темурийлар даврида савдо муносабатлари	126-130
32	Oralov Dostonbek	Birinchi Jahon urushi yillarida Turkistondagi hayot va harbiy asirlarning ko'chirilishi	130-135
33	Хайитова Феруза Абдихаликовна	Инглиз ва ўзбек тилларида таржима (калка) топонимларнинг хусусиятлари	135-137
34	Shoyimov Sanjarbek Saidmurod o'g'li	O'zbekistonda tarix fanini o'qitishning dolzarb muammolari va fanni rivojlantirish nazariyalari	137-140
35	Шаймарданов Азамат Зокирович	Эллинизм даври ҳукмдор титуллари	140-145
36	Dilobar Nazarova	Surxondaryo viloyati hududining arxeologik o'rganilish tarixi (XIX asrning oxiri - XX asrning 80-yillariga qadar)	145-154
37	Rasulova Sevara Chariyevovna	Tarix fanining o'qitishda O'zbekistonning janubiy mintaqalaridagi bronza davri yodgorliklari va ularning tarixiy ahamiyati	154-158
38	Хасанова Лола Таджиевна	Древняя Бактрия и её роль в становлении узбекской государственности по письменным источникам	159-161
39	Суяров Н.Р.	XX асрнинг 80-йилларидаги мустабид совет ҳокимиятининг қатағон сиёсати туфайли жабр кўрган Қашқадарёлик ўзга миллат вакилларининг тақдири	161-168
40	Хайруллаева Мадина Мирзоумар	Беруний асарлари маълумотларининг археологик тадқиқотлар маълумотлари билан қиёсий таҳлили	168-171

	қизи		
41	Гарафутдинова Рузана Юлдашевна	Развитие физической культуры и спорта в Узбекистане	172-174
42	Темирова Мунира Амиркуловна	Ўрта Осиёнинг ўрта асрлар шаҳарлари хунармандчилик марказлари.	175-179
44	Раҳмонбердийева Маҳкамой Жўра қизи	Авестонинг фанда ўрганилиши	179-182
45	Маматқобилова Сабохат Шокир қизи	Юнон-Бақтрия подшолиги тангалари	182-185
46	Musayev Botir Shaymardanovich	Ilk o`rta asrlarda Toxariston moddiy madaniyati	186-189
47	Mo`minov Ziyovuddin	Boburiylar davrida diplomatik va elchilik munosabatlari	189-193
48	Muborak O`sarova Fahriddinovna	Boshlang`ich sinf o`quvchilarini milliy ruhda tarbiyalashda o`zbek xalq og`zaki ijodi (doston, ertak, maqol) ning bugungi kundagi o`rni va ahamiyati	194-199
50	Sharipov Sardorbek Baxrom o`g`li	Mahmud G`aznaviy davridagi g`aznaviylar davlati	199-202
51	Shodiyeva Charos Ravshanovna	Xiva xonligida adabiyot, san`at va musiqa	202-204
52	Abdurasulova Gulruxsor	Davlatchiligimiz tarixida Somoniylar sulolasi boshqaruvi tarixidan	204-207
53	Shaxriyor Ziyoev	Arab geograflari asarlarida xorazm shaharlarining yoritilishi	208-211

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI
TERMIZ DAVLAT UNIVERSITETI

“O‘ZBEKISTON TARIXI VA MANBASHUNOSLIK”
KAFEDRASINING “YANGI O‘ZBEKISTONDA TARIX FANINI
O‘QITISHNING DOLZARB MASALALARI”
MAVZUIDAGI MAQOLALAR VA TEZISLAR TO‘PLAMI

Muharrir: A.Arslonov
Texnik muharrir: Z.Nizomiddinov
Komputer sahifalovchi: D.Zoirova

Terishga 09.01.2023-yilda berildi. Bosishga 13.01.2023-yilda
ruxsat etildi. Bichimi 60x84 ¹/₁₆. Hajmi 13 bosma taboq.
Buyurtma № 02 Times New Roman garniturasida.
Ofset usulda chop etildi. 00 nusxada. 208 bet.

“IRFON-PRINT” bosmaxonasida chop etildi.
Manzil: Termiz shahri, “Barkamol avlod” ko'chasi, 43-uy.